

PORVOON EMPIREKESKUSTAN INVENTOINTI 2014

Porvoon kaupunki

Kaupunkisuunnitteluosasto

Arkkitehtiharjoittelija Emma Valtonen

Kesä 2014

Porvoon Empirekeskustan inventointi

Sisällysluettelo

Aluerajaus	4
Johdanto: Porvoon Empirekeskustan inventointi	5
Empire-Porvoo 1800-luvulta nykypäivään	6
Rakennuskohtaisen tiedot	9
Liitekartat	516
Lähteet	529

Empire-Porvoon inventoinnin aluerajaus.

Porvoon empirekeskustan inventointi 2014

Porvoon Empirekeskustan inventointi

Kesän 2014 aikana laadittu Empire-Porvoon rakennuskannan inventointi käsittää koko Empirekeskusta-alueen. Alue rajautuu lännessä Porvoonjokeen ja Vanhaan Porvooseen, pohjoisessa Linnankatuun, idässä Linnankoskenkatuun ja etelässä Suistokatuun. Linnankadun ja Linnankoskenkadun varren kiinteistöt sisältyvät tarkasteluun.

Rakennuksista selvitettiin rakennusvuodet, rakennuksen tyyli-
piirteet, suunnittelijat sekä rakennuksissa vuosien varrella tehdyt muutokset. Inventointi alueesta on tehty viimeksi vuonna 1984, joten päivitystä kaivattiin.

Työ tehtiin niin sanottuna totaali-inventointina, jolloin alueen jokaisen rakennuksen perustiedot selvitettiin. Tavoitteena oli näin tunnistaa myös mahdolliset katukuvaan heikosti näkyvät arvot alueen historiallisesti monikerroksisesta rakennuskannasta.

Inventoinnissa on koottu tietoa Empire-Porvoon historiasta ja alueen rakennuksista. Rakennuskohtaiset tiedot on hankittu Porvoon Rakennusvalvonnan arkistosta löytyviä piirustuksia tutkimalla sekä paikan päällä havainnoimalla. Lisäksi työn pohjana on käytetty vuonna 1984 toteutetun edellisen inventoinnin sekä joistakin kohteista tehtyjen rakennushistoriallisten selvitysten tietoja.

Selvityksen on tarkoitus palvella Empirekeskustan kiinteistöjen kehittämistä ja toimia pohjatyönä, joka helpottaa alueen arvojen tunnistamista. Selvitys palvelee asemakaavahankkeiden lähtötietoineistona, auttaa yksittäisten rakennuslupahakemusten käsittelyssä ja lisäksi syventää porvoolaisten kotipaikan tuntemusta. Selvityksessä on inventoinnin ohella pyritty tunnistamaan alueen toteutuksessa esiintyviä teemoja ja nostamaan esille merkittäviä alueelle suunnitelleita arkkitehteja.

Empire-Porvoo 1800-luvulta nykypäivään

Empire-Porvoon rakentaminen sai alkunsa keisari Nikolai I:n aloitteesta. Keisari pani merkille läpikulkumatkallaan 1830 Porvoon kaupungin epäsäännöllisyyden, ja määräsi alueen uudelleen kaavoitettavaksi. Vuonna 1831 maanmittari Johan Barck suoritti mittauksia, joiden perusteella hän laati ehdotuksen uudesta asemakaavasta. Kaavan laatimisen sai tehtäväkseen Carl Ludvig Engel, jonka vuonna 1832 valmistunut suunnitelma pohjautui Barckin ehdotukseen.

Engelin asemakaava oli joen suuntaisen suorakaiteen muotoinen ruutukaava, jossa Porvoo oli jaettu kolmeen kaupunginosaan. 1. kaupunginosa sijoittui nykyisen Vanhan Porvoon alueelle. 2. ja 3. kaupunginosa laajensivat Porvoota etelään, tuolloin Ånäsin säterin hallussa olleille rakentamattomille maille. Jokainen kaupunginosa oli jaettu 15 kortteliin, ja jokaisessa korttelissa oli kuusi tonttia. Kaupungin pohjois-, itä- ja etelälaidoille oli sijoitettu puolikortteleita, jotka koostuivat vähävaraisille tarkoitetuista pienemmistä tonteista.

Uudessa kaavassa paloturvallisuudella oli tärkeä merkitys. Tämä oli tyyppistä empirekauden asemakaavoille, joilla haluttiin välttää vuoden 1827 Turun palon kaltaiset katastrofit. Kaavan sijoittamista joen suuntaisesti perusteltiin paitsi edustavilla näkymillä ja kaupankäynnin tarpeilla, myös helpolla ja tehokkaalla vedensaannilla tulipalon sattuessa. Paloturvallisuutta edistettiin myös erottamalla kaupunginosat toisistaan leveillä puistokaduilla sekä kielämällä mansardikatot ja yhtä kerrosta korkeammat talot.

Alueen rakentaminen lähti liikkeelle hitaasti ja alkoi vasta 1840-luvulla esivallan taloudellisen tuen avustamana. Aluksi rakennukset toteutettiin empiretyylisinä, 1800-luvun lopussa suosittiin uusrenessanssia. Vuosikymmenten kuluessa vanhojen rakennusten julkisivuja myös muutettiin vallitsevan muodin mukaisiksi. Empire-Porvoon rakentuminen kesti 1800-luvun lopulle saakka, ja Vanhan Porvoon alueella kaava ei koskaan toteutunut. Porvooseen rakentui kuitenkin yksi aikakauden yhtenäisimmistä empirekaupunginosista.

Nykyisin suuri osa empirekaupungista on kadonnut. Joillekin tonteille toteutettiin uudisrakennuksia pommituksissa tuhoutuneiden tilalle, mutta merkittävimmät muutokset alkoivat 1960-luvulla kaupungin kasvun myötä, jolloin keskustan tonteille haluttiin rakentaa tehokkaammin. Myös 1970-luvulla tavoiteltiin tehokkaampaa rakentamista, ja Empire-Porvoon alueelle laadittiin asemakaava, joka olisi säilyttänyt vain muutaman vanhoista puutaloista. Vanhan

Porvoon alueelle oli tällöin jo laadittu suojelukaava, mutta empirekaupunginosan arvoa ei nähty samalla tavalla.

1980-luvulla herättiin myös Empire-Porvoon suojeluun. Suuren osan vanhoista puutaloista huomattiin kadonneen ja alueen pelättiin muuttuvan tavanomaiseksi kerrostalolähiöksi. 1984 laadittiin empirekaupunginosan tontti-kohtainen inventointi, jossa myös arvotettiin vallitsevaa kaupunkikuvaa. Vuonna 1985 hyväksyttiin alueelle asema-kaavan muutos, jossa 39 rakennusta määrättiin säilytettäväksi historiallisesti arvokkaina tai kaupunkikuvallisesti tärkeitä.

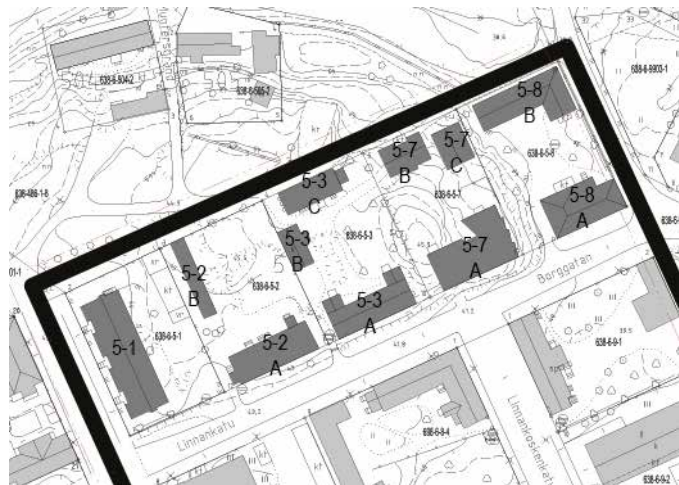
Kaavamuutoksen myötä huonoon kuntoon pääsyttä vanhaa rakennuskantaa alettiin kunnostaa. Lisäksi viime vuosikymmeninä on toteutettu joitakin uudisrakennuksia kortteleiden keskelle vuoden 1985 kaavan pohjalta, ja myös kokonaisia tontteja on rakennettu uudestaan. Suuri osa näistä uusista rakennuksista on puujulkisivuisia, joskus uusvanhalla tyyllillä toteutettuja pienkerrostaloja.

Nykyään empirekaupungin vanhojen puutalojen arvo osataan nähdä, ja niitä uhkaavat lähinnä tulipalot. Toisaalta myös taloudelliset intressit ja keskustan kehittämispaineet voivat uhata vanhan rakennuskannan säilymistä. Lisäksi vanhojen rakennusten sopeuttaminen nykypäivän tarpeisiin tuo mukanaan omat ongelmansa. Asuntojen laajentaminen ullakoille on usein tarkoittanut uusien kattolyhtyjen lisäämistä. Kattolyhdyt ovat paikoin rikkoneet empirekaupungille ominaista yhtenäistä räystäslinjaa ja empiren ja uusrenessanssin arkkitehtuurille tyypillistä vaakalinjojen korostamista.

Vanhoja puutaloja on kuitenkin jäljellä enää suhteellisen vähän, joten myös uudemmat rakennukset ovat nykyään osa alueen identiteettiä. Empire-Porvoosta löytyy 1800-luvun puutalojen lisäksi kaupunkikuvallisesti merkittäviä ja arkkitehtuuriltaan laadukkaita esimerkkejä muun muassa 1920-luvun klassismista, funktionalismista ja 1950–60-lukujen modernismista.

1900-luvun loppupuolen rakennusten tullessa peruskorjausikään nousee esille kysymyksiä modernin arkkitehtuurin arvoista. Esimerkiksi 1970-luvun kerrostaloissa on toteutettu julkisivumuutoksia, kuten lämpörappauksia. Näin on saatu paremmin tämän ajan esteettisiin ihanteisiin sopivaa ympäristöä, mutta samalla omasta ajastaan kertovat 1970-luvun pesubetonijulkisivut ovat kadonneet Empire-Porvoon alueelta.

Kortteli 5

Kortteli 5

Tontti 1

Tontin länsireunassa, Kaivokadun varressa on punatiilinen 1980-luvun alun rivitalo. Lisäksi pihalla sijaitsee samanikäinen ulkorakennus, johon kuuluu autotalli ja -katos sekä ulkoiluvälinevarasto.

Rakennusvuosi	1980–1981
Suunnittelija	Kalevi Ilonen
Tyylipiirteet	Punatiilinen, aikakaudelle tyypillinen rivitalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 2

Linnankadun varrella empirekauden asuinrakennus, jonka nykyilmettä leimaavat katujulkisivuun 1990-luvulla lisätyt kattolyhdyt. Vehreää pihaa rajaa tontin länsilaidalla vanha ulkorakennus.

Kortteli 5

Tontti 2

Rakennus A

Rakennusvuosi	Tuntematon
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Uusrenessanssin piirteitä: T-ikkunat ja pysty-vaaka-pystypanelointi. Kattolyhtyjen lisääminen ja laajennukset ovat muuttaneet rakennuksen ulkohahmoa.
Merkittävät muutokset	1883 julkisivu- ja tulisijamuutoksia 1912 laajennus (Johannes Kullman) 1993 laajennus (2. kerros), uudet kattolyhdyt 1997 muutoksia pihajulkisivussa
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty- ja vaaka-paneelit, seinien yläosassa pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 2

Rakennus B

Rakennusvuosi	1904
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisin värisävyin: punamulta, valkoiset vuorilaudat, mustat ovet
Merkittävät muutokset	1912 laajennus (Johannes Kullman)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Talousrakennus

Kortteli 5

Tontti 3

Linnankadun varressa 1800-luvun lopun asuinrakennus, jonka nykyilmettä leimaavat 1980-luvulla rakennetut kattolyhdyt. Piha rajautuu räikeänvihreään puuverhoiltuun tiiliseen saunaan ja perinteisin sävyin maalattuun ulkorakennukseen.

Kortteli 5

Tontti 3

Rakennus A

Rakennusvuosi	1886
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Uusrenessanssin piirteitä: T-ikkunoita ja pysty-vaaka-pystypanelointi. Kattolyhtyjen lisääminen ja laajennukset ovat muuttaneet rakennuksen ulkohahmoa.
Merkittävät muutokset	1915 katujulkisivun muutos (J. Kullman) 1935 tulisija- ja julkisivumuutos (E.A. Seger) 1986 laajennus, ikkunamuutoksia, uudet kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 3

Rakennus B

Rakennusvuosi	1908
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	Alkuperäinen ulkoasu kadonnut muutoksissa, nykyasu mukailee uusrenessanssin puutalojen tyyliä
Merkittävät muutokset	1911 muutos asuintaloksi, kuisti 1991 julkisivumuutos
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Sauna, vierashuone

Kortteli 5

Tontti 3

Rakennus C

Rakennusvuosi	1915
Suunnittelija	J.V. Rinne
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisin värisävyin
Merkittävät muutokset	Ulkorakennukseen liittynyt asuintalo purettu
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Talousrakennus

Kortteli 5

Tontti 7

Kallioista tonttia rajaa kadun puolella kookas puujulkisivuinen asuin- ja ateljeetalo. Tontin pohjoisreunassa on kaksi punamullan sävyistä pienempää asuinrakennusta.

Kortteli 5

Tontti 7

Rakennus A

Rakennusvuosi	1995–2008
Suunnittelija	A. Naukkarinen & J. Pfeifer
Tyylipiirteet	Moderni puutalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakalaudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus, ateljee

Kortteli 5

Tontti 7

Rakennus B

Rakennusvuosi	1995–2000
Suunnittelija	A. Naukkarinen & J. Pfeifer
Tyylipiirteet	Perinteiseen tyyliin toteutettu uudisrakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 7

Rakennus C

Rakennusvuosi	1995–2000
Suunnittelija	A. Naukkarinen & J. Pfeifer
Tyylipiirteet	Perinteiseen tyyliin toteutettu uudisrakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 8

Tontin kulmassa, katujen risteyksessä 1900-luvun alun uusrenessanssityylinen puutalo, johon on lisätty lunetti-ikkunallisia kattolyhtyjä. Vanha ulkorakennus on purettu ja sen tilalle rakennettu 1990-luvulla uusi asuin- ja autotallirakennus. Piha on edustavassa ja hyvin hoidetussa kunnossa.

Kortteli 5

Tontti 8

Rakennus A

Rakennusvuosi	1902
Suunnittelija	J. Kullman
Tyylipiirteet	Uusrenessanssin piirteitä: T-ikkunat, pysty-vaaka-pystylauditus
Merkittävät muutokset	1993–1997 saneeraus: sisätila- ja julkisivumuutoksia, kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 5

Tontti 8

Rakennus B

Rakennusvuosi	1995–1997
Suunnittelija	Kuno Grönroos
Tyylipiirteet	
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaaka- ja pystyлаudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus, autotalli

Kortteli 8

Kortteli 8

Tontti I

Tontin kulmassa Linnankadun ja Kaivokadun risteyksessä on Aarne Launoksen suunnittelema punatiilijulkisivuinen kerrostalo, jollaisia löytyy runsaasti empirekaupungin pohjoisimmista kortteleista. Pihan itäreunaan on sijoitettu autokatos, jätekatos ja asfaloitu pysäköintialue.

Rakennusvuosi	1985
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen, punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	1992 parvekkeiden lasitus
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Poltettu tiili, punainen
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti I

Tontin keskellä 1970-luvun elementtitalo, jonka toinen siipi työntyy kiinni katulinjaan. Katutilaa rajaavat lisäksi puuaita ja jätekatos.

Rakennusvuosi	1974
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen elementtitalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Betoni
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 4

Tontin kulmassa 1800-luvun lopun vinkkelirakennus ja länsireunassa suuri, komea ulkorakennus samalta aikakaudelta. Kiinni ulkorakennukseen on 2000-luvulla rakennettu pieni asuintalo. Sekä rakennukset että piha ovat edustavassa kunnossa.

Kortteli 8

Tontti 4

Rakennus A

Rakennusvuosi	1884
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat, pysty-vaaka-pystylauditus ja seinäpintoja tummemmat vuorilaudat
Merkittävät muutokset	1898 laajennus, pakaritupa kellariin, julkisivumuutos (J. Kullman)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 4

Rakennus B

Rakennusvuosi	1884
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisellä värityksellä
Merkittävät muutokset	1898 laajennus (J. Kullman) 1927 laajennus (S. Gröndahl)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Talousrakennus, autotalli

Kortteli 8

Tontti 4

Rakennus C

Rakennusvuosi	2005
Suunnittelija	Robert Holmberg
Tyylipiirteet	Perinteiseen tyyliin toteutettu uudisrakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 5

Tontilla on kaksi 2000-luvun modernia puujulkisivuista kerrostaloa ja alun perin 1800-luvun lopusta peräisin oleva pienempi asuinrakennus, jonka sisätiloja ja julkisivuja on muutettu. Tontti on rakennettu tiiviisti, ja rakennukset rajaavat katutilaa selkeästi. Pysäköinti on sijoitettu kellariin.

Kortteli 8

Tontti 5

Rakennus A

Rakennusvuosi	1883 / 2006
Suunnittelija	Tuntematon / Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Alkuperäinen ulkoasu on kadonnut muutoksissa, julkisivut pelkistetty moderneiksi
Merkittävät muutokset	1911 laajennus (J. Kullman) 2006 laajennus, julkisivumuutos (Ilonen & Lautamo)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 5

Rakennus B

Rakennusvuosi	2005
Suunnittelija	Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Moderni puukerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 5

Rakennus C

Rakennusvuosi	2007
Suunnittelija	Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Moderni puukerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 6

Tontilla on kaksi alun perin Johannes Kullmanin suunnittelemaa asuinrakennusta sekä suurehko ulkorakennus. Rakennusten ulkoasu on kokenut huomattavia muutoksia, ja nykyisin ne edustavat lähinnä sotienjälkeiselle puurakentamiselle ominaista tyyliä. Piha on rehevässä kunnossa. Tontin kulma Törmäkadun ja Linnankoskenkadun risteyksessä on empirekaavalle epätyyppillisesti rakentamatta.

Kortteli 8

Tontti 6

Rakennus A

Rakennusvuosi	1895
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	Ikkunamuutokset ovat muuttaneet rakennuksen ilmettä. Katujulkisivussa on jäljellä 1800-luvun lopun uusrenessanssille tyypillinen pysty-vaaka-pysty-laudoitus.
Merkittävät muutokset	Laajennuksia ja ikkunamuutoksia, joista ei ole säilynyt piirustuksia
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 6

Rakennus B

Rakennusvuosi	1910
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	Alkuperäinen ulkoasu vaihdettu jälleenrakennuskauden tyyliin
Merkittävät muutokset	1958 laajennus, julkisivumuutoksia 1968 julkisivumuutoksia 1981 pihajulkisivun muutos
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 6

Rakennus C

Rakennusvuosi	1895
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	Yksinkertainen piharakennus
Merkittävät muutokset	Muutoksia julkisivussa, piirustuksia ei ole säilynyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Talousrakennus

Kortteli 8

Tontti 7

Tontin vanhimmat rakennukset ovat 1900-luvun alun sittemmin asuinkäyttöön muutettu ulkorakennus sekä Empire-Porvoon alueella harvinaisempaa 1920-luvun klassismia edustava Kaivokadun varren asuinrakennus. 2000-luvulla on lisätty viereisten rakennusten mittakaa-vaan sopeutuvat asuinrakennukset Törmäkadun varteen ja pihan perälle, kiinni tontin 2 kerrostaloon. Rakennusten rajaama piha on laajasta kivetystä alueesta huolimatta kohtalaisen vehreä, ja tontilla on myös suuria puita.

Kortteli 8

Tontti 7

Rakennus A

Rakennusvuosi	1927
Suunnittelija	A. Lönnqvist
Tyylipiirteet	1920-luvun klassismi: harjakatto, 6-ruutuiset ikkunat, pystyrimalaudoitus
Merkittävät muutokset	Lisätty kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu, tiili
Julkisivumateriaali	Puu (pystyrimalaudoitus), tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 7

Rakennus B

Rakennusvuosi	2003
Suunnittelija	Arkkitehtuuritoimisto Visio
Tyylipiirteet	Moderni, empirekaupungin mittakaavaan sopeutettu rakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu, betoni
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 8

Tontti 7

Rakennus C

Rakennusvuosi	2003
Suunnittelija	Arkkitehtuuritoimisto Visio
Tyylipiirteet	Moderni, empirekaupungin mittakaavaan sopeutettu rakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

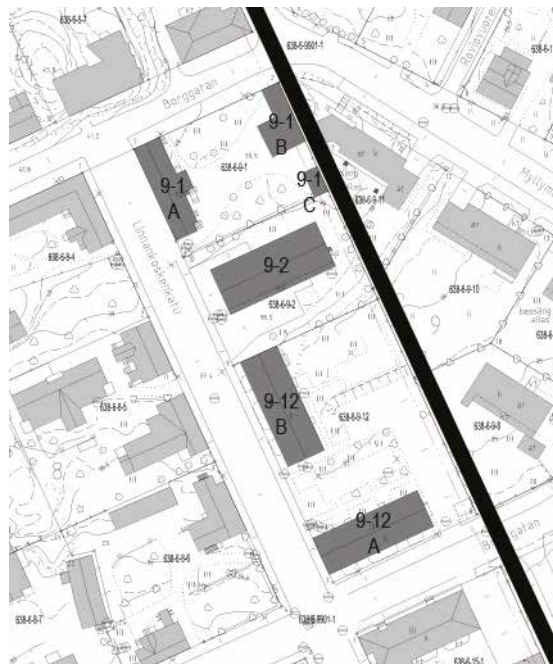
Kortteli 8

Tontti 7

Rakennus D

Rakennusvuosi	1917
Suunnittelija	Gunnar Green
Tyylipiirteet	Yksinkertainen piharakennus muutettu asuintaloksi, uudet ikkunat ja kuisti ovat muuttaneet ulkoasua nykyaikaisemmaksi
Merkittävät muutokset	Rakennusta laajennettu, muutettu asuinkäyttöön, uudet ikkunat
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin talousrakennus)

Kortteli 9

Tontti I

Tontin päärakennus, alun perin 1800-luvun loppupuolelta, on muutettu sotienjälkeisen tyylin mukaiseen ulkoasuun. Vehreän pihan perältä löytyy pieni saunarakennus sekä autotalli-ulkorakennus.

Kortteli 9

Tontti I

Rakennus A

Rakennusvuosi	1877
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Alkuperäinen ulkoasu kadonnut, julkisivut muutettu jälleenrakennuskauden tyyliin
Merkittävät muutokset	1887 laajennus, julkisivumuutos 1932 laajennus, julkisivu- ja tulisijamuutoksia 1956 laajennus ullakolle, julkisivumuutos 1963 ikkunamuutoksia, uusi kuisti
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 9

Tontti I

Rakennus B

Rakennusvuosi	1932
Suunnittelija	Edvin Backman
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisellä värityksellä, autotallipäädyssä 1920-luvun klassismin vaikutteita
Merkittävät muutokset	1934 autotallin laajennus ja uusi julkisivu
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Talousrakennus, autotalli

Kortteli 9

Tontti I

Rakennus C

Rakennusvuosi	1932
Suunnittelija	Edvin Backman
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisellä värityksellä
Merkittävät muutokset	1950 muutos saunaksi
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pystyrimalaudoitus
Käyttötarkoitus	Sauna

Kortteli 9

Tontti 2

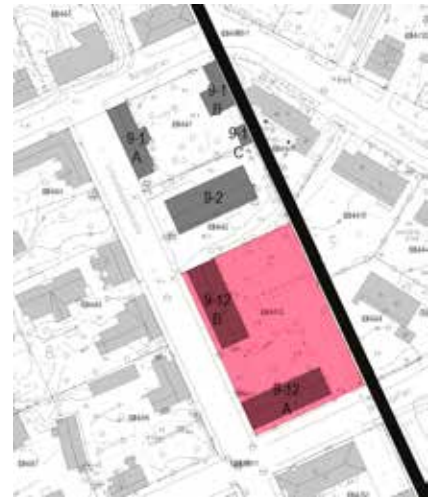
Tontilla 1960-ja -70-lukujen vaihteen kerrostalo, joka on sijoitettu aikakaudelle tyypillisesti irti katulinjasta. Suuri osa pihasta on asfaltoitu pysäköintialueeksi.

Rakennusvuosi	1970
Suunnittelija	Seppo Asikainen
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen elementtitalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Betoni
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 9
Tontti 12

Tontilla on kaksi Aarne Launoksen suunnittelemaa 1980-luvun alun punatiilijulkisivuista kerrostaloa, jollaisia empirekaupungin pohjoisosasta löytyy runsaasti. Tontti on melko väljästi rakennettu, mutta rakennukset on sijoitettu katutilaa rajaavasti. Suojaisaa piha-aluetta on paljon, ja sille mahtuu asfaltoidun pysäköintialueen lisäksi myös puita ja vehreyttä.

Kortteli 9
Tontti 12

Rakennus A

Rakennusvuosi	1981
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen, punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	2013 julkisivumuutoksia
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 9
Tontti 12

Rakennus B

Rakennusvuosi	1981
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen, punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	2013 julkisivumuutoksia
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Kortteli 14

Tontti I

Tontin kulmassa, Törmäkadun ja Kaivokadun risteyksessä Aarne Launoksen suunnittelema punatiilijulkisivuinen kerrostalo, jollaisia empirekaupungin pohjoisosasta löytyy runsaasti. Rakennus on sijoitettu katutilaa rajaavasti. Suuren osan pihasta vie asfaltoitu pysäköintialue. Tontilla on myös muutamia suurehkoja puita.

Rakennusvuosi	1985
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen, punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 2

Tontin rakennukset ovat Vaahteramäen päiväkodin käytössä. Kadun varressa on yksinkertaisempi 1860-luvun puutalo sekä 1900-luvun alun rakennus koristeellisine detaljeineen. Suurin osa pihasta on sorapintaista leikkikenttää, jota rajaa etelä- ja itäreunassa vanha, 1980-luvulla madallettu piharakennus.

Kortteli 14

Tontti 2

Rakennus A

Rakennusvuosi	1904
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	Nikkarityyliset detaljit, räystään konsolikoristeet ja ikkunat
Merkittävät muutokset	2004 laajennus I. kerrokseen ja ullakolle
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Päiväkoti

Kortteli 14

Tontti 2

Rakennus B

Rakennusvuosi	1865
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Empirekauden puutalo, jonka nykyinen ulkoasu on yksinkertainen. 6-ruutuiset ikkunat ovat rakenteeltaan T-malliset.
Merkittävät muutokset	1994 peruskorjaus, kuistin muutos
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Päiväkoti

Kortteli 14

Tontti 2

Rakennus C

Rakennusvuosi	1865
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Ulkorakennus perinteisellä värityksellä
Merkittävät muutokset	1923 osa rakennuksesta purettu 1982 rakennus- ja julkisivumuutos, rakennusta madallettu
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Päiväkodin varasto ja leikkihuone (alun perin talousrakennus)

Kortteli 14

Tontti 3

Papinkadun varrella kaksi 1800-luvun lopun uusrenessanssityylistä puutaloa. Niiden pohjoispuolelle on 2000-luvulla rakennettu kaksi pienkerrostaloa.

Kortteli 14

Tontti 3

Rakennus A

Rakennusvuosi	1887
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Uusrenessanssin piirteitä: T-ikkunat, satulakatto, pysty-vaaka-pysty-lauditus ja koristeissa seinäpintoja tummempi väri
Merkittävät muutokset	1912 muutoksia (Johannes Kullman)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pysty-paneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 3

Rakennus B

Rakennusvuosi	1887
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Uusrenessanssin piirteitä: T-ikkunat, satulakatto ja koristeissa seinäpintoja tummempi väri
Merkittävät muutokset	1912 muutoksia (Johannes Kullman)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 3

Rakennus C

Rakennusvuosi	2005–2007
Suunnittelija	Mauri Mäki-Marttunen
Tyylipiirteet	Moderni, ympäröivien vanhojen rakennusten väreihin ja mittakaavaan sopeutettu rakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Kuultorapattu tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 3

Rakennus D

Rakennusvuosi	2005–2007
Suunnittelija	Mauri Mäki-Marttunen
Tyylipiirteet	Moderni, ympäröivien vanhojen rakennusten väreihin ja mittakaavaan sopeutettu rakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Kuultorapattu tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 4

Tontilla on kaksi eri-ikäistä kerrostaloa, jotka on sijoitettu katujen varsiin ja rajaavat suojaisen pihatilan. Tontin kulmassa, Törmäkadun ja Linnankoskenkadun risteyksessä on empirekaavan periaatteiden vastaisesti rakentamaton aukko.

Kortteli 14

Tontti 4

Rakennus A

Rakennusvuosi	1985–1986
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 4

Rakennus B

Rakennusvuosi	1962–1964
Suunnittelija	Erik Karls
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen kerrostalo levyjulkisivuilla
Merkittävät muutokset	2001 julkisivumuutos 2009 peruskorjaus, uudet parvekelasit ja -kaiteet
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Julkisivulevyt
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 5

Tontilla on yksi 1980-luvun punatiilijulkisivuinen kerrostalo, jollaisia empirekaupungin pohjoisosissa on runsaasti. Rakennus on sijoitettu tontin keskelle kauas katulinjasta ja sen edusta on asfaltoitu pysäköintipaikoiksi, mikä yhdessä viereisen tontin pysäköintialueen kanssa luo epämääräistä kaupunkitilaa. Suojaisa ja vehreä piha jää rakennuksen länsipuolelle.

Rakennusvuosi	1983–1984
Suunnittelija	Paju & Yli-Kojola
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	2012 julkisivumuutoksia
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 14

Tontti 6

Tontti toimii pysäköintialueena.

Kortteli 15

Kortteli 15

Tontti I

Törmäkadun varrella Aarne Launoksen suunnittelema, empirekaupungin pohjoisosissa yleinen punatiilijulkisivuinen kerrostalo. Tontin itäreunassa on asfaltoitu pysäköintialue sekä vanha ulkorakennus, joka on kerrostalon rakentamisen yhteydessä muutettu jätekatokseksi ja varastoksi. Linnankoskenkadun varrella on tontilta purettujen rakennusten kivijalkoja säästetty muureiksi.

Kortteli 15

Tontti I

Rakennus A

Rakennusvuosi	1984–1986
Suunnittelija	Aarne Launos
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	2009 parvekkeiden lasitus
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 15

Tontti I

Rakennus B

Rakennusvuosi	Tuntematon
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Yksinkertainen ulkorakennus, nykyinen ulkoasu 1980-luvulta
Merkittävät muutokset	1986 kunnostettu taloyhtiön varastotiloiksi
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, laudoitus uusittu
Käyttötarkoitus	Talousrakennus, varasto

Kortteli 15

Tontti 2

Linnankoskenkadun varressa 1980-luvun punatiilijulkisivuinen kerrostalo, joka on rakennettu kiinni katulinjaan. Tontin perälle sijoittuu piha asfaltoituine pysäköintikenttineen.

Rakennusvuosi	1982–1983
Suunnittelija	Heimo Laitinen
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen punatiilijulkisivuinen kerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 15

Tontti 5

Tonttia rajaavat kadun puolella 1860-luvun puutalo ja uusi piharakennus, jossa on jätekatos ja varasto. Tontin perällä on 2000-luvulla rakennettu uusi asuinrakennus, jonka ulkoasu on moderni mutta väritys perinteisille ulkorakennuksille tyypillinen. Uuden asuintalon yhteyteen kuuluu kaksi pientä pihavarastoa. Istutukset tuovat vehreyttä selkeästi rajautuvalle pihalle, mutta suuria puita ei ole.

Kortteli 15

Tontti 5

Rakennus A

Rakennusvuosi	1865 (?)
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Kadun puolella empiretyyliset ullakkovyöhykkeen ikkunat ja aumakatto sekä uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat. Pihan puolelle 1920-luvulla rakennettu lisäsiipi poikkeaa rakennuksen muusta tyylistä taitekattoineen ja vinoneliöikkunoineen.
Merkittävät muutokset	1898 laajennus, uusi kuisti (Johannes Kullman) 1928 laajennus pihan puolelle (Edvin Backman) 2005 vesikattomuutos, rakennusta korotettu 2009 sisätilamuutoksia, yksi sisäänkäynti poistettu, uudet kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 15

Tontti 5

Rakennus B

Rakennusvuosi	2004–2005
Suunnittelija	Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Moderni puujulkisivuinen rakennus perinteisellä värityksellä
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu, betoni
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 15

Tontti 5

Rakennus C

Rakennusvuosi	2005
Suunnittelija	Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Yksinkertainen piharakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Talousrakennus, varasto

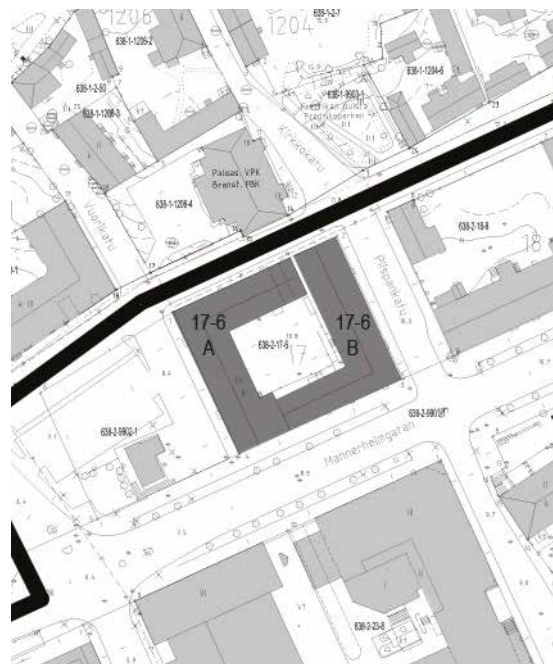
Kortteli 15

Tontti 6

Linnankoskenkadun ja Kirjastoaukion kulmassa 2000-luvun puujulkisivuinen pienkerrostalo, joka jakaa pihan tontin 5 kanssa.

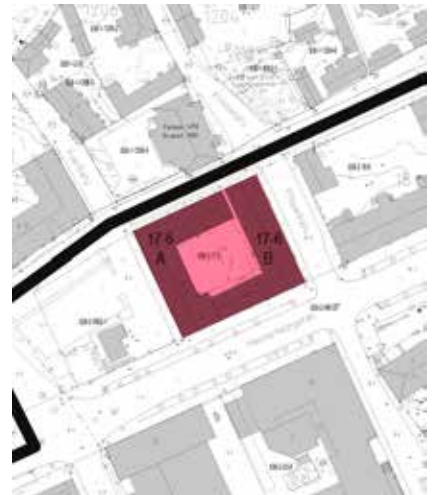
Rakennusvuosi	2005
Suunnittelija	Ilonen & Lautamo
Tyylipiirteet	Moderni puujulkisivuinen pienkerrostalo
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 17

Tontti 6

Tontilla on 1950-luvun toimistorakennus Rihkamatorin laidalla (Kunnantalo) sekä empirekauden vinkkelirakennus. Nämä kaksi eri-ikäistä ja -korkeista rakennusta muodostavat yhdessä umpikorttelin, jonka sisään jää asfaltoitu pysäköintipiha.

Kortteli 17

Tontti 6

Rakennus A

Rakennusvuosi	1952
Suunnittelija	Kaj Englund
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillistä modernismia, ikkunamuutokset muuttaneet ulkoasua hieman
Merkittävät muutokset	1972 muutoksia sisätiloissa 1982 sisätila- ja julkisivumuutoksia, asunnot muutettu toimistoksi 1997 muutoksia sisätiloissa 2004 lisätty uusi ovi ja ikkuna 2011 1. kerrokseen uudet ikkunat, uusia sisäänkäyntejä
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Mosaiikkilaatta
Käyttötarkoitus	Toimistorakennus

Kortteli 17

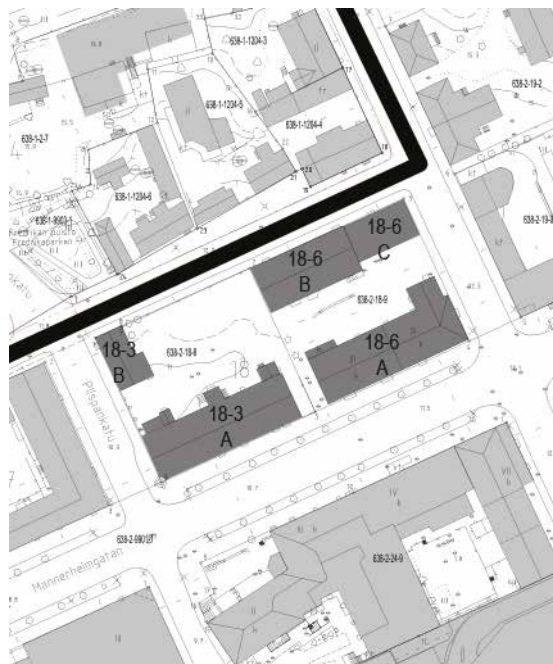
Tontti 6

Rakennus B

Rakennusvuosi	1846
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Empireulkoasu säilynyt hyvin: värit, vaakalaudoitus, 6-ruutuiset ikkunat ja ullakkovyöhykkeen pienet ikkunat
Merkittävät muutokset	1800-luvun jälkipuolella myymälät kellarikerrokseen 1880 ja 1893 Piispankadun siiven laajennuksia 1952 ovi Piispankadulta 1969 sisätilamuutoksia 1983 muutoksia sisätiloissa ja pihajulkisivussa
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Liike- ja toimistorakennus

Kortteli 18

Kortteli 18

Tontti 3

Tontin kaksi rakennusta ovat peräisin empirekaudelta, ja nykyisin niissä on liiketiloja. Sorapintainen piha toimii pysäköintialueena.

Kortteli 18

Tontti 3

Rakennus A

Rakennusvuosi	1850
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Alkuperäinen empireulkoasu on pitkälti kadonnut muutoksissa. Nykyasussa yhdistyy eri tyylikausien piirteitä: ikkunoissa jugendin, nikkarityylin ja uusrenessanssin vaikutteita.
Merkittävät muutokset	1919 lisätty pilasterit, kulmaporras ja myymälän ovet, suurennettu ikkunoita
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Liikerakennus (alun perin asuin- ja liikerakennus)

Kortteli 18

Tontti 3

Rakennus B

Rakennusvuosi	1850
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Empiretyylin vaakalaudoitus, aumakatto ja 6-ruutuiset ikkunat
Merkittävät muutokset	1880 ovi Piispankadulta 1960 muutoksia sisätiloissa ja Piispankadun julkisivussa
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaakapaneelit
Käyttötarkoitus	Liikerakennus (alun perin pakaritupa)

Kortteli 18

Tontti 6

Mannerheiminkadun varressa funkistyylinen rakennus, josta osaa on korotettu 1970-luvulla. Rihkamakadun varressa on kaksi matalampaa, eri-ikäistä rakennusta, joissa ovat aiemmin toimineet alkoholiliike ja automyymälä. Tontin keskelle jää pysäköintialue.

Kortteli 18

Tontti 6

Rakennus A

Rakennusvuosi	1940
Suunnittelija	Erik Lindroos
Tyylipiirteet	Vanhassa osassa funktionalismin piirteitä, korotusosassa aikakaudelleen tyypillinen levyjulkisivu
Merkittävät muutokset	1971 matalan liikesiiven korotus (Elma ja Erik Lindroos)
Runkomateriaali	Tiili, betoni
Julkisivumateriaali	Rappaus, korotusosassa eloksoitu alumiini
Käyttötarkoitus	Asuin-, toimisto- ja liikerakennus

Kortteli 18

Tontti 6

Rakennus B

Rakennusvuosi	1939–1941
Suunnittelija	Gunnar Johanson
Tyylipiirteet	Vaikutteita funktionalismista ja 1900-luvun alun teollisuusarkkitehtuurista
Merkittävät muutokset	1966 sisätilamuutoksia ja uusi sisäänkäynti Rihkamakadulle 1971 alkoholiliikkeen laajennus, sisätilat yhdistetty viereiseen rakennukseen
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Liikerakennus (alun perin alkoholiliikkeen toimitila)

Kortteli 18

Tontti 6

Rakennus C

Rakennusvuosi	1965
Suunnittelija	Henry Rannström
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypillinen, matala ja harjakattoinen liikerakennus. Rakennusta kiertävä korkea näyteikkunanauha sekä kuparipinnat luovat keveän ja arvokkaan vaikutelman.
Merkittävät muutokset	1971 yhdistetty viereiseen rakennukseen, muutettu alkoholiliikkeen lisätiloiksi
Runkomateriaali	Teräs?
Julkisivumateriaali	Lasi, kupari
Käyttötarkoitus	Liikerakennus (alun perin automyymälä)

Kortteli 19

Kortteli 19

Tontti I

Papinkadun ja Rauhankadun kulmaan on sijoitettu pienkerrostalo, joka rajaa taakseen suojaisan pihan.

Rakennusvuosi 1987

Suunnittelija Aila Issakainen

Tyylipiirteet
väritys Postmoderneja vaikutteita, kuten julkisivun klassismiin viittaava jäsentely ja

Merkittävät muutokset -

Runkomateriaali Betoni

Julkisivumateriaali Marmosan-käsitelty betoni

Käyttötarkoitus Asuinrakennus

Kortteli 19

Tontti 2

Tontin kaikki rakennukset ovat 1800-luvun lopusta. Missionskyrkanin rakennus ja pienempi asuinrakennus rajaavat tonttia kadun puolelta, ja tontin 5 rajaa vasten on Johannes Kullmanin suunnittelema asuinrakennus. Pihalla kasvaa vanhoja tammia.

Kortteli 19

Tontti 2

Rakennus A

Rakennusvuosi	1895
Suunnittelija	B. Nyberg
Tyylipiirteet	Uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat ja pysty-vaaka-pystylauditus
Merkittävät muutokset	
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Kirkko (Borgå Missionskyrka)

Kortteli 19

Tontti 2

Rakennus B

Rakennusvuosi	1895
Suunnittelija	B. Nyberg
Tyylipiirteet	Uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat ja pystylaudoitus julkisivun alaosassa
Merkittävät muutokset	1982 peruskorjaus
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 19

Tontti 2

Rakennus C

Rakennusvuosi	1896
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	T-ikkunat ja pysty-vaaka-pystylauditus uusrenessanssille tyypillisiä. Kattolyhtyjen lisääminen on muuttanut rakennuksen ulkohahmoa.
Merkittävät muutokset	1994 peruskorjaus
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, pysty-vaaka-pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 19

Tontti 3

Tontilla on 1980-luvun betonielementtirakenteinen toimistorakennus, jonka julkisivua leimaa jäsentely kaari-aiheella. Rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa on liiketilaa. Suurelle osalle tontista levittäytyy liikekerroksen päälle sijoitettu pysäköintikansi.

Rakennusvuosi	1984
Suunnittelija	Kaarlo A. Pinomaa
Tyylipiirteet	Betonielementtijulkisivuja voimakkaasti jäsentävät ikkunasyvennykset. Pysäköintikerros toimistokerrosten ja maantason liiketilojen välissä on rakentamista edeltäville vuosikymmenille tyypillinen ratkaisu.
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Betoni
Käyttötarkoitus	Toimisto- ja liikerakennus

Kortteli 19

Tontti 4

Kaikki tontin rakennukset sijoittuvat kiinni katulinjaan: kaksi 1800-luvun loppupuolella rakennettua puutaloa sekä Empire-Porvoon alueella harvinaisempaa 1920-luvun klassismia edustava kerrostalo. Pihalle työntyvässä puutalossa on Papinkadulle päin hieno Johannes Kullmanin suunnittelema myymäläjulkisivu suurine ikkunoineen. Suuri osa pihasta on pysäköintialuetta.

Kortteli 19

Tontti 4

Rakennus A

Rakennusvuosi	1928
Suunnittelija	Ragnar Westman
Tyylipiirteet	1920-luvun klassismi
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 19

Tontti 4

Rakennus B

Rakennusvuosi	1800-luvun jälkipuoli (piirustuksia ei ole säilynyt)
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Empiretyylin piirteitä: vaakalaudoitus ja 6-ruutuisia ikkunoita. Uusrenessanssin vaikutteita: T-ikkunoita ja seinäpintoja tummemmat vuorilaudat.
Merkittävät muutokset	1883 rakennusta jatkettu Papinkatua pitkin 1886 ovi Papinkadulta
Runkomateriaali	Puu, tiili
Julkisivumateriaali	Puu, tiili
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 19

Tontti 4

Rakennus C

Rakennusvuosi	1800-luvun jälkipuoli (piirustuksia ei ole säilynyt)
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Julkisivujäsentelyssä ja detaljoinnissa uusrenessanssin vaikutteita. Papinkadun julkisivussa suuret myymäläikkunat.
Merkittävät muutokset	Useita muutoksia vuosina 1883–1928 1896 laajennus, Papinkadun myymäläjulkisivu (Johannes Kullman)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin ulkorakennus)

Kortteli 19

Tontti 5

Tontti toimii pysäköintialueena.

Kortteli 19

Tontti 6

Tontilla on edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessa palveleva 1930-luvun funktisvaikutteinen huoltoasema.

Rakennusvuosi	1938
Suunnittelija	J. Brander
Tyylipiirteet	Funktionalismille tyypillinen pelkistetty ilme, valkoisiksi rapatut seinäpinnat ja suuret, nauhamaisesti sommitellut ikkunat
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Huoltoasema

Kortteli 20

Tontti 7

Korttelin kokoisen tontin täyttää useassa vaiheessa 1900-luvun aikana rakennettu entinen Werner Söderström Oy:n painotalo, jossa näkyy eri aikakausien tyyli-
piirteitä klassismin ja jugendin vaikutteista 1960-luvun nauhaikkunoihin. Vihreät rapatut julkisivupinnat sitovat eri-ikäiset osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Vaikuttavan mittakaavansa ansiosta rakennus erottuu voimakkaasti ympäristöstään ja muodostaa eräänlaisen maamerkin. Tontin koilliskulma toimii pysäköintialueena, jota reunustaa Linnankoskenkadunvarrella autokatos ja toimisto-/porttirakennus.

Rakennusvuosi	Useita rakennusvaiheita 1898-1969
Tyylipiirteet	Eri osissa klassismin, jugendin ja modernismin vaikutteita
Merkittävät muutokset	Lisärakennuksia 1912, 1938, 1941, 1954, 1962, 1969
Runkomateriaali	Tiili, betoni
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Toimistorakennus (alun perin tehdas, 1900-luvulla WSOY:n painotalo)

Kortteli 20

Tontti 7

A

Rakennusvuosi 1898

Suunnittelija

Kortteli 20

Tontti 7

B

Rakennusvuosi 1912

Suunnittelija Schreck

Kortteli 20

Tontti 7

C

Rakennusvuosi 1938

Suunnittelija J.V. Rinne

Kortteli 20

Tontti 7

Rakennus D

Rakennusvuosi 1941

Suunnittelija Tuntematon

Kortteli 20

Tontti 7

Rakennus E

Rakennusvuosi 1954

Suunnittelija Hytönen & Luukkonen

Kortteli 20

Tontti 7

Rakennus F

Rakennusvuosi 1958

Suunnittelija Hytönen & Luukkonen

Kortteli 20

Tontti 7

Rakennus G

Rakennusvuosi 1962

Suunnittelija Kauno Virtanen

Merkittävät muutokset 1984 lasitiili-ikkunoiden tilalle vaihdettu 3-lasiset standardi-ikkunat

Kortteli 20

Tontti 7

Rakennus H

Rakennusvuosi 1969

Suunnittelija Kauno Virtanen

Tyylipiirteet

Merkittävät muutokset

Runkomateriaali

Julkisivumateriaali

Käyttötarkoitus

Kortteli 21

Kortteli 21

Tontti 2

Tiiviisti rakennetulla tontilla on neljä Gustaf Westerbergin suunnittelemaa empirekauden rakennusta. Entinen pakaritupa ja päärakennus muodostavat miellyttävän ja yhtenäisen katujulkisivun yhdessä tontin 5 empiretalon kanssa, joka myös on Westerbergin suunnittelema. Rakennusten ympäröimä piha on vehreä. Pihalla kasvaa omenapuita ja vanha vaahtera.

Kortteli 21

Tontti 2

Rakennus A

Rakennusvuosi	1846
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Empiretyylin piirteitä: väritys, vaakalaudoitus, aumakatto ja ullakkovyöhykkeen pienet ikkunat. Uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat.
Merkittävät muutokset	1871 kuisti pihan puolelle 1987–1991 asunnon laajennus ullakolle, kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 21

Tontti 2

Rakennus B

Rakennusvuosi	1846
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Empiretyylin piirteitä: värit, vaakalaudoitus ja aumakatto. Uusrenessanssille tyypilliset T-ikkunat.
Merkittävät muutokset	1866 laajennus, muutos asuinrakennukseksi 1916 rakennukseen tehty myymälä ja ikkunamuutoksia, ikkunat on myöhemmin palautettu aiempaan asuun 1996 laajennus ullakolle, kattolyhyt
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin pakarirakennus)

Kortteli 21

Tontti 2

Rakennus C

Rakennusvuosi	1846
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Asuintaloksi muutettu ulkorakennus perinteisellä värityksellä
Merkittävät muutokset	1957 maantasokerrokseen kolme pientä asuntoa ja sauna, kellarin pannuhuone ennen v. 1966 lisätty kuistit pihan puolelle (piirustuksia ei ole säilynyt)
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin talousrakennus)

Kortteli 21

Tontti 2

Rakennus D

Rakennusvuosi	1846
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Empiretyylin värit ja vaakalaudoitus, rakennuksen ulkoasu muuttunut alkuperäisestä
Merkittävät muutokset	1966 lisätty autotalli rakennuksen itäpuolelle 1996 peruskorjaus, ikkunamuutos pihajulkisivussa
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu, vanha vaakalaudoitus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin pesutupa)

Kortteli 21

Tontti 3

Tontilla on 1960-luvun kerrostalo, joka seisoo aikakaudelle tyypillisesti vapaana keskellä tonttia irti katulinjasta. Pihan eteläpuoli on asfaltoitua pysäköintialuetta.

Rakennusvuosi	1966–1968
Suunnittelija	Seppo Asikainen
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypilliset nauhaikkunat ja parvekkeet, lämpörappaus on muuttanut ulkoasua hieman
Merkittävät muutokset	1998 parvekelasit 2005 julkisivumuutos
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Lämpörappaus (alun perin maalattu betoni)
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 21

Tontti 4

Tontilla on yksi 1990-luvun pienkerrostalo, joka on sijoitettu Mannerheiminkadun varteen katutilaa rajaavasti. Linnankoskenkadun vartta on rajattu aidalla ja jäteka-
toksella. Tontin pohjoislaitaan jäävä piha on asfaltoitua
pysäköintialuetta.

Rakennusvuosi	1996–1997
Suunnittelija	Aila Issakainen
Tyylipiirteet	Postmoderneja vaikutteita, kuten symmetria ja päätykolmiot
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Tiili, osassa julkisivuja valkoinen slammaus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 21

Tontti 5

Tontilla on empirekauden puutalo sekä tontin perälle 2000-luvulla rakennettu asuinrakennus, jonka ulkoasuun on lainattu empiretalon julkisivuaiheita (pilasterit). Gustaf Westerbergin suunnittelema empiretalo muodostaa miellyttävän ja yhtenäisen katujulkisivun yhdessä tontin 2 rakennusten kanssa. Uusi rakennus on sijoitettu Kirjastoaukion puolella hyvin lähelle vanhaa, jopa ahtaasti. Pihatilaa jää kuitenkin runsaasti. Pihalla kasvaa suuri koivu.

Kortteli 21

Tontti 5

Rakennus A

Rakennusvuosi	1850
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Ulkoasu pääosin empiretyyliä, uusrenessanssin T-ikkunat
Merkittävät muutokset	1899 laajennus Papinkadun varrelle 1912 laajennus Papinkadun varrelle 2003 sisätilamuutoksia, uusia ikkunoita 2007 asuintiloja laajennettu ullakkokerrokseen, uusia ikkunoita
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 21

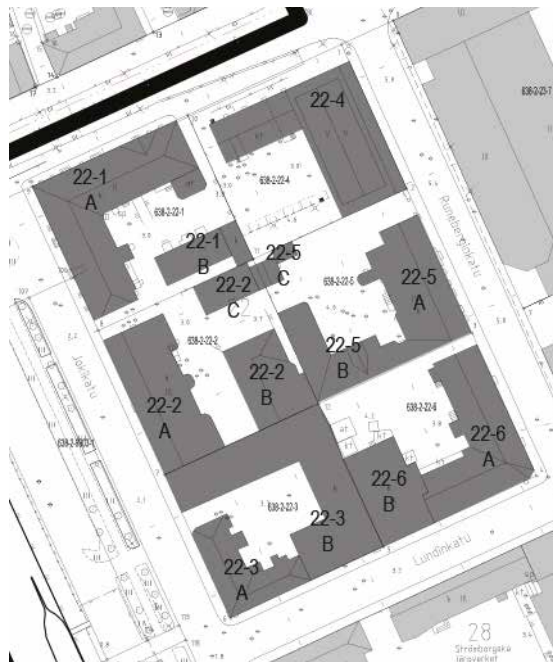
Tontti 5

Rakennus B

Rakennusvuosi	2003
Suunnittelija	Lauri Rissanen
Tyylipiirteet	Empirekeskustan vanhojen talojen mittakaavaa, väri- ja materiaailimaailmaa mukaileva uudisrakennus
Merkittävät muutokset	-
Runkomateriaali	Betoni
Julkisivumateriaali	Puu
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus

Kortteli 22

Kortteli 22

Tontti I

Tontilla on Jokikadun varrella kaksikerroksinen 1900-luvun alun vinkkelirakennus sekä piharakennus samalta ajalta tontin 2 rajaa vasten. Päärakennus on osa Jokikadun vanhojen rakennusten leimaamaa katunäkymää, ja sillä on sijaintinsa vuoksi tärkeä kaupunkikuvallinen merkitys Porvoonjoen yli Mannerheiminkadulle saavuttaessa.

Kortteli 22

Tontti I

Rakennus A

Rakennusvuosi	1900
Suunnittelija	Yrjö Sadenius
Tyylipiirteet	Ikkunoissa jugendvaikutteinen puitejako, detaljeissa nikkarityylin piirteitä (räystään konsolikoristeet)
Merkittävät muutokset	Myymälöiden ikkunat muutettu yksiruutuisiksi Sisätilamuutoksia 1978 autotalli pihan puolelle Lisätty kattolyhdyt
Runkomateriaali	Puu, tiili
Julkisivumateriaali	Puu (vaaka- ja pystypaneelit), tiili
Käyttötarkoitus	Asuin- ja liikerakennus

Kortteli 22

Tontti I

Rakennus B

Rakennusvuosi	1900
Suunnittelija	Yrjö Sadenius
Tyylipiirteet	Piharakennus perinteisellä värityksellä: punaiset seinäpinnat ja valkoiset vuorilaudat
Merkittävät muutokset	1911 laajennus 1989–1911 länsipäädyn muutos toimistoksi
Runkomateriaali	Puu, tiili
Julkisivumateriaali	Puu (vaaka- ja pystypaneelit), tiili
Käyttötarkoitus	Toimisto (alun perin talousrakennus)

Kortteli 22

Tontti 2

Tontilla on kolme kivirakennusta: jugendtyylinen kerrostalo Jokikadun varressa, siihen liittyvä piharakennus tontin I rajaa vasten sekä näitä kahta hieman vanhempi, alun perin tontilla aiemmin toimineen sähkölaitoksen konehuoneeksi toteutettu rakennus. Rakennukset luovat persoonallisen kokonaisuuden. Jugendkerrostalo on tärkeä osa Jokikadun katunäkymää ja muodostaa miellyttävän katu-julkisivun yhdessä tontin I rakennuksen kanssa. Tontin 2 rakennukset toimivat myös kokonaisuutena tontille 5 sijoittuvien saman aikakauden kivirakennusten kanssa.

Kortteli 22

Tontti 2

Rakennus A

Rakennusvuosi	1903
Suunnittelija	John Settergren
Tyylipiirteet	Jugendtyylille ominaisia piirteitä: tornit ja erkkerit, ikkunoiden yläosan pienet ruudut
Merkittävät muutokset	1905 Julkisivumuutos 1954–1955 suuret asunnot ja I. kerros muutettu pieniksi asunnoiksi, myymälöiden ovet poistettu ja ikkunoita pienennetty, keskuslämmitys 1988–1989 peruskorjaus, I. kerroksen liiketilat ovineen palautettu
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Asuin- ja liikerakennus

Kortteli 22

Tontti 2

Rakennus B

Rakennusvuosi	1900
Suunnittelija	Johannes Kullman
Tyylipiirteet	1900-luvun alun teollisuusarkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä. Julkisivuissa tehty muutoksia.
Merkittävät muutokset	Useita laajennuksia ja muutoksia, käyttötarkoitus vaihdellut: verstaas, autotalli, varasto 1988–1989 peruskorjaus. muutos hammaslaboratorioksi ja valokuvaus-ateljeeksi, julkisivumuutoksia
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Toimisto (alun perin sähkölaitoksen konehuone)

Kortteli 22

Tontti 2

Rakennus C

Rakennusvuosi	1903
Suunnittelija	John Settergren
Tyylipiirteet	Yksinkertainen rapattu piharakennus
Merkittävät muutokset	1988–1989 peruskorjaus, muutos autotalliksi, vintille varastotilaa
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Autotalli (alun perin talousrakennus, jossa pesutupa, käymälät, varasto)

Kortteli 22

Tontti 3

Jokikadun ja Lundinkadun kulmassa empirekaudelta peräisin oleva vinkelirakennus. Muilta osin tonttia reunustaa 1930-luvun matala funkistyylinen rakennus. Rakennukset ovat osa Jokikadun katunäkymää, ja puurakennus muodostaa pienen empiretalojen kokonaisuuden yhdessä tontin 28-5 rakennusten kanssa.

Kortteli 22

Tontti 3

Rakennus A

Rakennusvuosi	1852
Suunnittelija	G.Westerberg
Tyylipiirteet	Alkuperäinen empireasu pitkälti hävinnyt muutoksissa, nykyasussa uusrenessanssin elementtejä: T-ikkunat, seinäpintoja tummemmat vuorilaudat
Merkittävät muutokset	1909 rakennusta jatkettu Jokikadulla ja Lundinkadulla 1904–1929 julkisivumuutoksia: T-ikkunat, pystylaudoitus seinien alaosaan, myymälätilojen ikkunoita suurennettu, ovet kadulta 1950 Jokikadun päädyn ovi poistettu
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puuvuoraus, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Liikerakennus, ravintola (alun perin asuinrakennus)

Kortteli 22

Tontti 3

Rakennus B

Rakennusvuosi	1936–1937
Suunnittelija	Harry Holmström
Tyylipiirteet	Aikakauden funktionalismille tyypillistä yksinkertaisuutta, suuret ikkunat ja vaaleiksi rapatut seinäpinnat
Merkittävät muutokset	1966 Lundinkadun ikkunoita suurennettu, uusi ovi 2011 tonttiin 4 rajautuvan osan muutos ravintolaksi
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Liikerakennus: myymälä ja ravintola (alun perin autotalli ja verstaas)

Kortteli 22

Tontti 4

Tontilla 1960-luvun kerrostalo, jossa matala liikesiipi Mannerheiminkadun varrella. Suurin osa pihasta on asfaltoitua pysäköintialuetta.

Rakennusvuosi 1962–1963

Suunnittelija Jorma Vuorelma

Tyylipiirteet 1960-luvun kerrostaloille tyypilliset nauhaikkunat. Parvekkeiden laajennus on muuttanut ulkoasua.

Merkittävät muutokset 1978 sisätila- ja ovimuutoksia

1991 julkisivumuutos, pitkien julkisivujen Minerit-levyt vaihdettu klinkkeriin

2012 parvekkeiden laajennus, pitkiin julkisivuihin kuitusementtilevyt

Runkomateriaali Betoni

Julkisivumateriaali Valkoinen kuitusementtilevy, rappaus (alun perin keraaminen Minerit-levy, rappaus)

Käyttötarkoitus Asuin- ja liikerakennus

Kortteli 22

Tontti 5

Tontin päärakennus, jugendtyylinen kerrostalo, sijoittuu Runeberginkadun varteen. Lisäksi tontilla on kaksi piha-rakennusta. Suurempi, laajennusten myötä kerrostaloon kiinni rakennettu muodostaa arvokasta miljöötä yhdessä päärakennuksen kanssa. Pienempi ulkorakennus on ilmeeltään vaatimattomampi. 1900-luvun alun kivirakennukset toimivat yhtenä kokonaisuutena tontin 2 rakennusten kanssa.

Kortteli 22

Tontti 5

Rakennus A

Rakennusvuosi	1907
Suunnittelija	John Settergren
Tyylipiirteet	Jugendille tyypillisiä torniaiheita ja epäsymmetriaa. Ikkunajakoa yksinkertaistettu alkuperäisestä.
Merkittävät muutokset	1938, 1951, 1961 julkisivumuutoksia 1956–1958 asunto ullakkokerrokseen ja torniin
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Asuin- ja liikerakennus

Kortteli 22

Tontti 5

Rakennus B

Rakennusvuosi	1907
Suunnittelija	John Settergren
Tyylipiirteet	Laajennusosassa 1900-luvun alun teollisuusarkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä
Merkittävät muutokset	1937 muutos leipomoksi, laajennus, rakennettu kiinni päärakennukseen (Gunnar Green) 1938 sisätila-, julkisivu ja tulisijamuutos 2008 uusi ovi
Runkomateriaali	Tiili
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Leipomo, pitopalvelun toimitila (alun perin talousrakennus)

Kortteli 22

Tontti 5

Rakennus C

Rakennusvuosi	Tuntematon
Suunnittelija	Tuntematon
Tyylipiirteet	Yksinkertainen piharakennus
Merkittävät muutokset	1916 tiilinen lisärakennus kylkeen 1972 lisärakennusta lyhennetty
Runkomateriaali	Puu, tiili
Julkisivumateriaali	Puu (vaakapaneelit), tiili, slammaus
Käyttötarkoitus	Talousrakennus

Kortteli 22

Tontti 6

Tontin rakennukset sijoittuvat kiinni katulinjaan. Runeberginkadun ja Lundinkadun kulmassa on 1800-luvun lopun vinkkelirakennus ja Lundinkadun varrella 1950-luvun rakennus, joissa on aiemmin toiminut Borgåbladetin toimitus ja paino. Pihalla on asfalttoitua pysäköintikenttää ja vanhan rakennuksen tyyliä mukaileva uudempi jätekatos.

Kortteli 22

Tontti 6

Rakennus A

Rakennusvuosi	1892
Suunnittelija	A. Nordberg (Kiseleff's arkitekturbyrå)
Tyylipiirteet	Nikkarityylille tyypillisiä koristeellisia detaljeja
Merkittävät muutokset	1913 ovi Runeberginkadulta 1947 ja 1965 ullakolle toimistohuoneita ja kattolyhdyt 1994 muutos asunnoiksi ja ravintolaksi 1997 ravintolan muutos asunnoiksi, uusi kattolyhty ja kattoikkunoita
Runkomateriaali	Puu
Julkisivumateriaali	Puuvuoraus, vaaka- ja pystypaneelit
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (Borgåbladetin toimitus ja paino 1938–1994)

Kortteli 22

Tontti 6

Rakennus B

Rakennusvuosi	1955–1956
Suunnittelija	Erkko Virkkunen
Tyylipiirteet	Aikakaudelle tyypilliset nauhaikkunat
Merkittävät muutokset	1968 rakennusta korotettu kerroksella 1978 laajennus pihan puolelle 1997 muutos asuinkäyttöön
Runkomateriaali	Betoni, korotusosassa kevytbetoni
Julkisivumateriaali	Rappaus
Käyttötarkoitus	Asuinrakennus (alun perin Borgåbladetin painotalo)